

FRØKEN NITOUCHE

Direktør Nancy Nathansen

OMKRING „FRØKEN NITOUCHE“.

Ellen Gottschalch

er afledt af „Mam'zelle n'y touche“, hvilket betyder „Frøken ikke røre“ eller, som vi maaske vil sige paa Dansk, „Frøken nok se, men ikke røre“. Det omtrent halvhundredaarige Operettelystspil betragtes nu overalt i Verden som klassisk. Frøken Nitouche blev skrevet for Anna Judic, en Mester i Antydning-kunsten, der efter sin Sejr paa „Variété“ i Paris drog Europa rundt blandt franske Kolleger og med denne Glansrolle paa Repertoiret. I August 1884 lagde hun i Folke-teatret ogsaa Københavnerne for sine smaa Fødder, men forinden havde Dagmar-tea-trets Direktør, Th. Andersen,

erhvervet Florimond Hervés Partitur og ladet Erik Bøgh oversætte Meilhacs og Millauds Tekst — han var som bekendt en Mester i at overføre vanskelige franske Vers til lige saa letflydende som morsomme danske Vers. Otte Dage efter Anna Judics Besøg blev Fru Oda Nielsen i sit 34. Aar den første danske Frøken Nitouche. Rollen passede hende som Haand i Hanske; hun saa' ud, som om hun var sytten, og hjemlige Tilskuere foretrak hende fremfor Anna Judic, fordi hendes Pariserchic var blandet med blond Københavnerindehumør. Fru Oda var som Frøken Nitouche en mere fiks Udgave af det danske „enfoldige Pigebar“, hvormed hun allerede i sin første Ungdom brød sejrrikt igennem paa Casino. Den bevidste Naivitet var især hendes kunstneriske Omraade.

„Frøken Nitouche“ blev straks en stor Succes og har siden — hvilket ikke er almindeligt — bevaret sit Ry. Stykket hører til de i København allerhyppigst opførte sceniske Arbejder. Alle vore store Privatteatre har høstet Gavn af denne Perle i den gratiøslunefyldte Musiks Genre, og umuligt er det ingenlunde, at den engang, ligesom „Flagermusen“, havner paa Nationalscenen. Efter Dagmar-teater-Perioden fik „Frøken Nitouche“ nogle Sæsoner senere en næsten lige saa glimrende Tid paa Folketeatret, hvor først Fru Charlotte Wiehe og siden Fru Ellen Rindom boltrede sig i Titelrollen. Men efter nogle nye Aars Hvile blev dog alle Rekorder slaaet af Fru Ellen Gottschalch paa Det ny Teater. Hun har nemlig, hvis man lagde Opførelserne sammen, spillet Rollen en hel Sæson. Men ikke nok dermed. København er nu blevet saa stor, at man ligesom i Udlandet kan flytte en Succes til et andet Kvarter i Hovedstaden, og efter de mange Vesterbro-Aftener drog Ellen Gottschalch ud i Amaliegade, hvor Tilskuersalen i det gamle Casino sidste Efteraar hundrede Aftener i Træk ragede under Publikums højlydte Tilfredshed. Yngre Tilskuere, for hvem Ellen Gottschalch er den eneste Frøken Nitouche, delte deres Glæde over hende med ældre Teatervenner, som kan huske baade Fru Oda og Fru Charlotte. Det er med andre Ord en i alle Kanter prøvet og til det yderste gennemført Københavner-Succes, der nu paa denne Landstourné bydes Provinsens Publikum.

Ellen Gottschalch er den mest hjemlige Frøken Nitouche, vi har set, hvilket uden Tvivl har bidraget til hendes Lykke hos et dansk Publikum. I hendes Ungpigeøjne, blaa som Kornblomsten, bor Skalken bag Alvoren, hele Apparitionen lige til Haarets Farve er fostret i vort grønne Land. Alt, hvad hun som Frøken Nitouche foretager sig i bevidst Ubevidsthed eller forsigtig Dristighed, er præget af hendes elskværdige Charme. Repliken lyder naturlig-morsom, Følelsen er musikalsk, og hun bruger sin kønne Stemme med megen Kløgt. Humøret er lyst som hele hendes Fremtoning, men bag alle Gavtyvestregerne bryder undertiden en Ømhed frem, en egen varm Godhed, og den siger os, at den lille Frøken Nitouche trods de tvivlsomme Situationer, hendes Nyfgenhed bringer hende i, ikke alene bliver Løjtnant Ferdnands yndige Kæreste, men ogsaa en fortræffelig Hustru og Moder.

Fru Ellen Gottschalch rangerer ikke blandt de Skuespillerinder, hvorom der staar en Sky af Reklame eller Sensation. Men hun er en af dem, det store Publikum holder mest af. Man kan se sig glad paa hende,

Robert Neiiendam.

8. Januar 1931.

FRK. NITOUCHE

Operette i 3 Akter (4 Afdelinger) af Henri Meilhac og Albert Millaud.
Musiken af Florimond Hervé. Oversat af Erik Bøgh.
Isenesat af Ellen Gottschalch. Dekorationerne af Elvin Gay.

PERSONERNE:

Denise de Flavigny, Kloster elev . . .	Ellen Gottschalch
Priorinden	Carla Peter-Christiansen
Celestin, Organist	Einar Birch
Grev Alfred Chateau de Cibus, Major	Viking Ringheim
Vicomte Ferdinand de Champlatreux	Cai Christensen
Gustave	Løjtnanter ved det 27. Dragonregimente i Pont Arcy
Robert	
Albert	
Francois	
Loriot, Korporal	Waldemar Maes
Corinna	Tenna Strauch
Lydia	Esther Rung
Sylvia	Skuespillerinder
Cimblette	
Ninette	
Teaterdirektøren	Waldemar Maes
Regissøren	Svend Aage Jespersen
Portnersken	Ammy Asmind
En Korporal	Børge Olsen

Kloster elever og Officerer.

Handlingen foregaar:

1. og 4. Akt: Klosterpensionen „Svalereden“. 2. Akt: Skuespiller-foyeren i Teatret i Pont Arcy. 3. Akt: Militærkasernen i Pont Arcy.

Kapelmester: Bengt Rodhe.

Violin: Knud Lyng. Cello: Ernst Henry Enna.

„Frøken Nitouche“ 500 Gange!

Foran Fru Ellen Gottschalchs
Rolle-Jubilæum paa Aarhus
Teater i Aften.

Jubilæet var lige ved
at gaa i Vadsken.

Ved Middagstid i Dag ankom Fru Nancy Nathansens Teaterbil til Aarhus med Frk. Nitouche og Floridor, Priorinden, Majoren, Klosterfrøkenerne og alle Officererne fra »det Syvogtyvende« — der i Aften paa Aarhus Teater fejrer Aarhusianerinden, Fru Ellen Gottschalch, naar hun for 500. Gang spiller Rollen som Frk. Nitouche.

Det var for Resten lige ved, at Jubilæet ikke var blevet til noget i denne Omgang. I Aftes spillede Selskabet i Randers, og under en af de mange Fremkaldelser efter sidste Akt lod en Maskinmand Tæppet gaa ned i Hovedet paa Klosterfrøkenen. Fru Gottschalck segnede om paa Gulvet og mistede Bevidstheden, og Kammeraterne maatte bære hende ud. Uheldet var dog ikke værre, end at Fruen i Dag atter er restitueret.

— Jeg har faaet en Bule oven i Hovedet, sagde hun med Trommeslager-Jargon, da vi hilste paa hende paa Hotel »Royal« — men det er alt.

Stadig glad for Rollen.

Jubilæet var allerede ved Fru Ellen Gottschalcks Ankomst til Aarhus i fuld Gang. Hotel »Royal«s Direktion havde smykket hendes Værelse med Blomster, og Telegrammerne strømmede ind. Det første var fra »Nitouche«s danske Forlægger, Carl Strakosch, der sendte en Radio-Hilsen fra Seen paa Vej til Belgien. Og derefter fulgte en Sne af Lykønskninger fra Teaterdirektører, Skuespillere og Skuespillerinder, Venner og Bekendte fra alle Egne af Landet. Stuepigerne blev ved at bære Telegrammer ind.

— Det er værre end Priorindens Bonbons-Poser, smilede Jubilaren — men hvor er jeg glad.

— Hvordan er det at spille Nitouche 500 Gange?

— Yndigt! Kun yndigt!

— Slet ikke en lille Smule Rutine?

— Absolut nej. Der kan være Aftener, hvor man er mindre oplagt, og hvor det er rart at kunne spille paa Tekniken. Men som Helhed vil jeg hævde, at jeg har været Nitouche hver Gang, jeg har staaet paa Scenen i den Rolle.

15 Aars Samliv med Frk. Nitouche.

— Hvor gammel er Deres Samliv med Nitouche?

— 15 Aar. Det begyndte paa Det ny Teater i 1916, da jeg spillede Rollen 366 Gange; jeg optraadte dernæst ved en enkelt Nitouche-Forestilling i Aalborg til Fordel for det danske Børnehjem i Frankrig, spillede derpaa Rollen 105 Aftener i Træk forrige Vinter paa Casino og har til Dato spillet den 27 Gange paa den nuværende Tourné.

— Og i Aften faar De Laurbærkransen!

— Ja, der er nok sivet noget ud om det!

— Har De snart faaet nok af Tournélivet?

— Naah, det vil jeg ikke sige. Det har været forfriskende! Og sikken et Publikum! Overstrømmende hver Aften. Nej, jeg maa ikke klage!

— Hvad gør De ved alle de mange Blomster, De faar?

— Aah, jeg faar nu slet ikke saa mange, som man vil gøre det til. Og dem, jeg faar, tager jeg med mig til de visner.

Der kommer flere Telegrammer ind.... Og Blomster.

— Hun er en Engel! siger Prior-

inden i Stykket om den lille Denise de Flavigny. Jubilæums-Lykønskningerne tyder paa, at Jubilaren er elsket og afholdt i samme Grad som den klassiske Rolle. Celestin.

Aarhus hylder Frk. Nitouche.

Den 500. Opførelse blev en straalende Festsaften for Fru Ellen Gottschalck.

Blomster — Bifald — Gaver — Laurbærkrans.

Fru Ellen Gottschalcks Nitouche-Jubilæum i Aftes paa Aarhus Teater formede sig som et Triumftog for Fruen gennem samtlige Akter.

Teatret var udsolgt, og et festklædt Publikum — hvoriblandt Jubilarens Forældre, Sognefoged Holm og Hustru fra Vejlbj — havde fyldt Parkettet.

Ovationerne begyndte, saa snart den blaaøjede Klosterfrøken viste sig paa Scenen i første Akt, og de varede Aftenen igennem. Fru Gottschalck var glimrende oplagt... og det smittede. Huset var med fra først til sidst.

I den store Mellemakt samledes Fru Gottschalck med sine Kammerater i Skuespiller-Foyeen, hvor Løjtnant Fernand de Champlatreux, alias Hr. Kaj Christensen, bragte Jubilaren Personalets hjertelige Lykønsning og overrakte hende en Bronceskaal og en kunstnerisk udført Adresse. Man klinkede — og saa gik Tæppet for de to sidste Akter i Kaserne-gaarden og Klostret.

Ved Tæppets Fald for sidste Akt hyldedes Frk. Nitouche under Blomsterbombardement af et minitlangt Bifald. Officererne fra det Syvcgtyvende bragte den bevægede Denise den ene smukke Gave efter den anden. Der var et kostbart Sølvfad med Druer fra Forlæggeren Carl Strakosch, der har spundet meget Guld paa »Frk. Nitouche« i Danmark, en Kageske i hollandsk Sølv fra Casino-Direktøren Bjerling-Petersen, mange mange Blomster og en dejlig Kurv Frugter, dekoreret med Vintergækker fra Far og Mor...

Da Bifaldet havde lagt sig og Fru Ellen Gottschalck var blevet alene tilbage paa Scenen, traadte Priorinden, Fru Carla Christiansen, frem mod Frk. Nitouche og fremsagde følgende smukke Digt af Forfatteren Mogens Dam:

Paa dette Sted, hvor første Gang vi hørte en Stemme, ren som Klosterklokkens Klang, her, hvor Nitouche »den store Tromme« rortede og gav sit gyldne Smil for første Gang, her, hvor hun rask i Løjtnantsfrakken trak, og bytted' Fromhed om med Tøsestreger, vi mindes hin Debut — og som en Tak vi bringer af den Varme, som vi ejer.

Du var jo selv Nitouche og sprang paa Ho'det ind paa de Brædder, hvor du Sejrvandt, du havde selv — som hun — den Brand i Blodet, der skabte en forvoven Debutant. Og af en from, blaaøjet Klosterpige har Tiden skabt et fejret Scenenavn, en Dronning i Teatrets gyldne Rige, et Kælebarn i Kongens København.

Sagen var den, du ejed' just den Varme, som gav de lette Toner gyldent Skin, saa alle fromme Helgener forbarme sig over Grenadérens Hjerte-Tin. 500 Gange har Nitouche nu sejret ved dine Smil og alt dit Skælmeri.

Naar dette Tal i Aften bliver fejret, vil Aarhus ha' sin Lod og Del deri.

Syv Stæder véd vi stredes om Homér, hans Navn gav Ryets Glans til disse Stæder, paa samme Maade Aarhus bønligt be'r om sin beskedne Part i hendes Hæder.

Den lille, muntre, fromme Gyldentop, saa sund og sød, trods Herlighed og Smiger,

tør vi vel her i Aften løfte op som Patronesse for de Aarhus-Piger.

Lær dem at kæmpe muntert, udfærdigt mod det, som gør den lange Hverdag graa,

lær dem at smile, saa det gaar til Hjertet, og synge, saa enhver det kan forstaa, ja, vær Symbolet paa de Aarhus-Piger.

Hvis glade Smil har over Landet Ry, saa har du vel fortjent det, naar vi siger: Tak, lille Nitouche! Tak fra din Barn-domsby.

Mens nye Ovationer bølgede op mod Jubilaren, traadte Direktricen, Fru Nancy Nathansen, ind paa Scenen og hængte en mægtig Laurbærkrans med dannebrogfarvede Silkebaand om Halsen paa Frk. Nitouche. Taucher. Fornyet Bifald. Og Glædestaarer paa begge Sider af Rampen.

Til sidst maatte Fru Ellen Gottschalck ind og takke:

— Jeg kan kun sige Tak, udtalte hun. Tak for Deres store Hjertevarme, for den Modtagelse, jeg i sin Tid fik paa denne Scene og siden, da jeg vendte tilbage. Men først og sidst: Tak for denne dejlige Aften!

Saa faldt Orkestret i med en Nitouche-Potpourri, mens Publikum stormede Garderoberne. Jean petit.

Fru Ellen Gottschalcks Jubilæum.

Aarhus Theater var i Aftes Skueplads for en sjælden Jubilæumsfest, idet Fru Ellen Gottschalck spillede Frk. Nitouche for 500. Gang. Siden hun for 15 Aar siden for første Gang viste sig som den fromme, skalkagtige Nitouche, har hun staaet for det danske Theaterpublikum som den »rigtige« Nitouche, fordi hun ejer den Charme og det sunde, smittende, lyse Humør, som før os staaer som Indbegrebet af den friske, unge Pige.

Som bekjendt betraadte Fru Gottschalck for første Gang Scenen i Aarhus, og det var hende sikkert et kjærkomment Tilfælde, at hun netop kom til at fejre sit Nitouche-Jubilæum paa Aarhus Theater. Alt var lagt an til en festlig Aften, og saa var det hele endda nær gaaet i Vasken. En Maskinmand paa Randers Theater var i Forgaars Aftes saa uheldig at lade Tæppet gaa ned over Frk. Nitouches yndige Hoved, saa hendes medspillende under Tilskuernes Taarer maatte bære hende ud fra den 499. Forestilling. Fru Gottschalck slap dog fra Uheldet med en Bule i Hovedet, og i Aftes var hun saa sprælsk og sød som nogen Sinde.

Publikum var under hele Forestillingen færdig at sprænges af indestængt Begejstring, og efter Tæppets Fald brød det for Alvor løs. Alle 27. Dragonregiments Officerer maatte slæbe Blomster ind til den rorte Frk. Nitouche, og Priorinden fremsagde et i Dagens Anledning forfattet Hyldestdigt. Til Slut fik Fru Ellen Gottschalck Laurbærkransen, og med den om Halsen takkede hun rørt og smilende sine Bysbørn for den hjertelige Hyldest.